

Lesnická
a dřevařská
fakulta

Mendelova
univerzita
v Brně

Legislativa

Základy arboristiky

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a Státním rozpočtem ČR InoBio – CZ.1.07/2.2.00/28.0018

Stromy rostoucí mimo les

- Zákon č. 114/1992 Sb. ve znění předpisů následujících
- Vyhláška MŽP 395/1992 Sb.
- **Vyhláška MŽP 189/2013 Sb. o ochraně dřevin a povolování jejich kácení**

114/1992

§ 7

Ochrana dřevin

(1) Dřeviny jsou **chráněny podle tohoto ustanovení před poškozováním a ničením**, pokud se na ně nevztahuje ochrana přísnější (§ 46 a 48) nebo ochrana podle zvláštních předpisů.

(2) **Péče o dřeviny, zejména jejich ošetřování a udržování je povinností vlastníků.** Při výskytu nákazy dřevin epidemickými či jinými jejich vážnými chorobami, může orgán ochrany přírody uložit vlastníkům provedení nezbytných zásahů, včetně pokácení dřevin.

- § 46 - Památné stromy a jejich ochranná pásma
- § 48 - Zvláště chráněné rostliny a živočichové

114/1992

§ 46

Památné stromy a jejich ochranná pásma

(1) Mimořádně významné stromy, jejich skupiny a stromořadí lze vyhlásit rozhodnutím orgánu ochrany přírody za památné stromy.

(2) Památné stromy je zakázáno poškozovat, ničit a rušit v přirozeném vývoji; **jejich ošetřování je prováděno se souhlasem orgánu, který ochranu vyhlásil.**

(3) Je-li třeba památné stromy zabezpečit před škodlivými vlivy z okolí, **vymezí pro ně orgán ochrany přírody, který je vyhlásil, ochranné pásmo**, ve kterém lze stanovené činnosti a zásahy provádět jen s předchozím souhlasem orgánu ochrany přírody. **Pokud tak neučiní, má každý strom základní ochranné pásmo ve tvaru kruhu o poloměru desetinásobku průměru kmene měřeného ve výši 130 cm nad zemí.** V tomto pásmu **není dovolena žádná pro památný strom škodlivá činnost, například výstavba, terénní úpravy, odvodňování, chemizace.**

(4) Zrušit ochranu památného stromu může orgán ochrany

www.nature.cz

114/1992

§ 8

Povolení ke kácení dřevin

(1) Ke kácení dřevin je nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, není-li dále stanoveno jinak. **Povolení lze vydat ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin.**

(2) **Povolení není třeba ke kácení dřevin z důvodů pěstebních**, to je za účelem obnovy porostů nebo při provádění výchovné probírky porostů, a z důvodů zdravotních nebo při výkonu oprávnění podle zvláštních předpisů.⁶⁾ Kácení z těchto důvodů musí být **oznámeno** písemně nejméně 15 dnů předem orgánu ochrany přírody, který je může pozastavit, omezit nebo zakázat, pokud odporuje požadavkům na ochranu dřevin nebo rozsahu zvláštního oprávnění.

(3) **Povolení není třeba ke kácení dřevin na pozemcích, které jsou ve vlastnictví fyzických osob, jestliže pozemky užívají a jde-li o stromy se stanovenou velikostí, popřípadě jinou charakteristikou.** Tuto velikost, popřípadě jinou charakteristiku stanoví ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.

(4) **Povolení není třeba ke kácení dřevin, je-li jejich stavem zřejmě a bezprostředně ohrožen život či zdraví nebo hrozí-li škoda značného rozsahu.** Ten, kdo za těchto podmínek provede kácení, oznámí je orgánu ochrany přírody do 15 dnů od provedení kácení.

114/1992

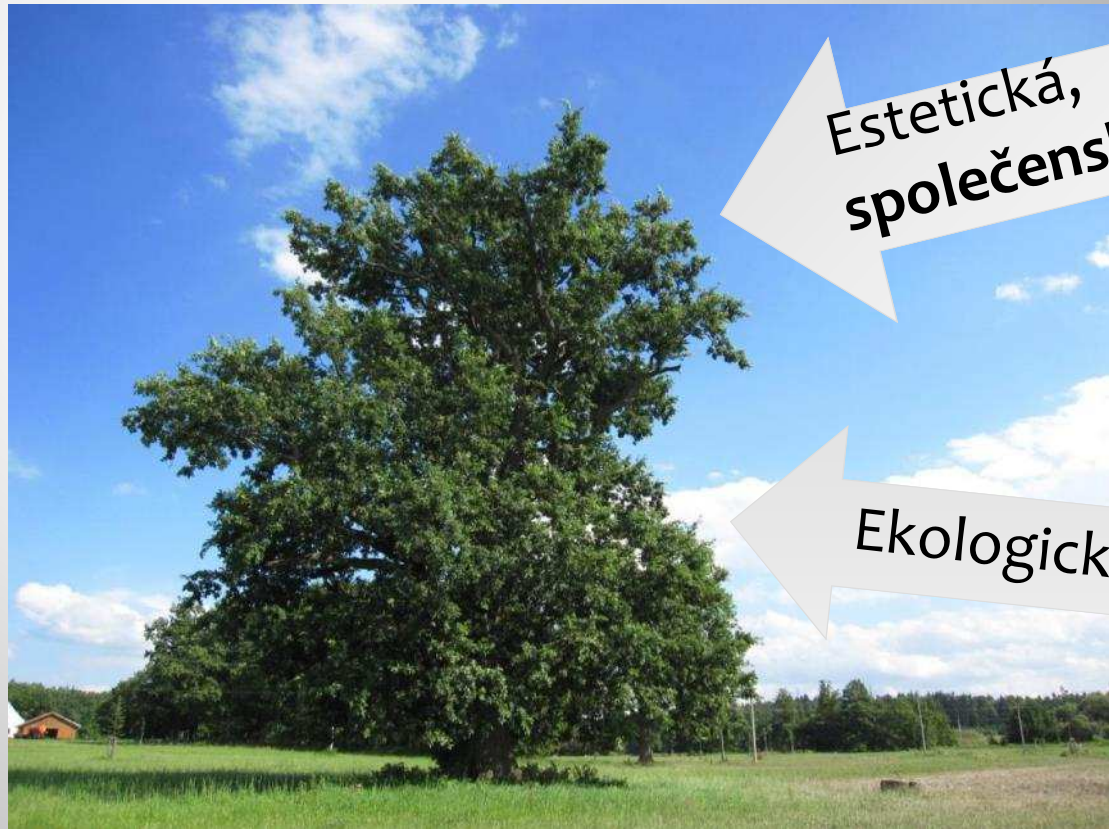
§ 9

Náhradní výsadba a odvody

- (1) **Orgán ochrany přírody může ve svém rozhodnutí o povolení kácení dřevin uložit žadateli přiměřenou náhradní výsadbu ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin. Současně může uložit následnou péči o dřeviny po nezbytně nutnou dobu, nejvýše však na dobu pěti let.**
- (2) Náhradní výsadbu podle odstavce 1 lze uložit na pozemcích, které nejsou ve vlastnictví žadatele o kácení, jen s předchozím souhlasem jejich vlastníka. Obce vedou přehled pozemků vhodných pro náhradní výsadbu ve svém územním obvodu po předběžném projednání s jejich vlastníkem.
- (3) **Pokud orgán ochrany přírody neuloží provedení náhradní výsadby podle odstavce 1, je ten, kdo kácí dřeviny z důvodů výstavby a s povolením orgánu ochrany přírody povinen zaplatit odvod do rozpočtu obce, která jej použije na zlepšení životního prostředí. Ten, kdo kácel dřeviny protiprávně, je povinen zaplatit odvod do Státního fondu životního prostředí České republiky.7)** Výši odvodů, podmínky pro jejich ukládání i případné prominutí stanoví zvláštní zákon.

Metodika oceňování AOPK

- www.stromypodkontrolou.cz
- www.nature.cz

189/2013

- Vymezení pojmů:

společenskými funkcemi dřeviny soubor funkcí dřeviny ovlivňujících životní prostředí člověka, jako je snižování prašnosti, tlumení hluku či zlepšování mikroklimatu; mezi společenské funkce patří také funkce estetická, včetně působení dřevin na krajinný ráz a ráz urbanizovaného prostředí

189/2013

zahradou pozemek u bytového domu nebo u rodinného domu¹⁾ v zastavěném území obce, který je stavebně oplocený²⁾ a nepřístupný veřejnosti,

189/2013

stromořadím souvislá řada nejméně deseti stromů **s pravidelnými rozestupy**; chybí-li v některém úseku souvislé řady nejméně deseti stromů některý strom, je i tento úsek považován za součást stromořadí; za stromořadí se nepovažují stromy rostoucí v ovocných sadech a plantážích dřevin³).

189/2013

§ 2

Nedovolené zásahy do dřevin

Nedovolenými zásahy do dřevin, které jsou v rozporu s požadavky na jejich ochranu, se rozumí

zásahy vyvolávající **poškození nebo ničení dřevin,** které způsobí podstatné nebo trvalé snížení **jejích ekologických nebo společenských funkcí nebo bezprostředně či následně způsobí jejich odumření.**

(2) O nedovolený zásah podle odstavce 1 se **nejedná,** pokud je prováděn za účelem zachování nebo zlepšení některé z funkcí dřeviny, v rámci péče o zvláště chráněný druh rostliny nebo živočicha anebo pokud je prováděn v souladu s plánem péče o zvláště chráněné území. ???

189/2013

§ 3

**Velikost a charakteristika dřevin,
k jejichž kácení není třeba povolení**

Povolení ke kácení dřevin, za předpokladu, že tyto **nejsou součástí významného krajinného prvku** [§ 3 odst. 1 písm. b) zákona] **nebo stromořadí**, se podle § 8 odst. 3 zákona nevyžaduje

a) pro dřeviny o obvodu kmene do 80 cm měřeného ve výšce 130 cm nad zemí,

b) pro **zapojené porosty dřevin**, pokud celková plocha kácených zapojených porostů dřevin nepřesahuje **40 m²**,

c) pro dřeviny pěstované na pozemcích vedených v katastru nemovitostí ve způsobu využití jako plantáž dřevin³),

d) **pro dřeviny rostoucí v zahradách.**

189/2013

§ 5

**Období, ve kterém se kácení dřevin
zpravidla provádí**

Kácení dřevin se provádí zpravidla v období jejich vegetačního klidu. Obdobím vegetačního klidu se rozumí období přirozeného útlumu fyziologických a ekologických funkcí dřeviny.

Řez

V některých případech zákon stanoví zvláštní režim:

u stromů vyhlášených jako památné²,
u zvláště chráněných druhů stromů^{1,2},
u stromů, které jsou registrované jako významný krajinný prvek (VKP) nebo které jsou součástí jiného VKP, ať již ze zákona nebo registrovaného na základě zákona²,
u stromů, které jsou biotopem zvláště chráněných druhů, popř. evropsky významných druhů^{1,2},
u stromů rostoucích v památkově chráněných objektech a zónách, které jsou kulturní památkou nebo na nemovitostech, které nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkových rezervacích, památkových zónách či v ochranném pásmu nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny³,
u stromů rostoucích v ochranných pásmech nadzemních sítí technického vybavení^{4,5},
u stromů, jejichž řez může být v konkrétním případě posuzován jako činnost, která by mohla snížit nebo změnit krajinný ráz²,

při provádění řezu je nutné dodržovat zákonné podmínky ochrany volně žijících ptáků²,
při provádění řezu je dále nutné dodržovat základní a bližší ochranné podmínky zvláště chráněných území a jejich ochranných pásem².

při provádění řezu jako profylaktického opatření k zabránění šíření karanténních škodlivých organismů⁶

Orgány ochrany přírody

- **Obecní úřady – povolují kácení dřevin, ukládají náhradní výsadbu**
- **Pověřené obecní úřady – vydávají závazná stanoviska k zásahům do KP, projednávají záměry na vyhlášení památných stromů a vydávají rozhodnutí, vydávají **souhlasy k ošetřování památných stromů****

Orgány ochrany přírody

- **Obecní úřady s rozšířenou působností**
  - závazná stanoviska – poškození nebo zničení VKP, rozhodují o zajištění či použití prostředků k **zabránění** nadměrnému úhynu rostlin, živočichů nebo **ničení biotopů**
  - Ukládají nezbytné zásahy dle:
    - §7
    - (2) **Péče o dřeviny, zejména jejich ošetřování a udržování je povinností vlastníků.** Při výskytu nákazy dřevin epidemickými či jinými jejich vážnými chorobami, může orgán ochrany přírody uložit vlastníkům provedení nezbytných zásahů, včetně pokácení dřevin.

Orgány ochrany přírody

- **Obecní úřady s rozšířenou působností**

Přijímají oznámení o kácení dřevin a rozhodují o pozastavení, omezení nebo zákazu kácení dřevin

§8

(2) Povolení **není třeba ke kácení dřevin z důvodů pěstebních**, to je za účelem obnovy porostů nebo při provádění výchovné probírky porostů, při údržbě břehových porostů prováděné při správě vodních toků, k odstraňování dřevin v ochranném pásmu zařízení elektrizační a plynárenské soustavy prováděném při provozování těchto soustav a z důvodů zdravotních.

Kácení z těchto důvodů musí být **oznámeno písemně nejméně 15 dnů** předem orgánu ochrany přírody, který je může pozastavit, omezit nebo zakázat, pokud odporuje požadavkům na ochranu dřevin nebo rozsahu zvláštního oprávnění.

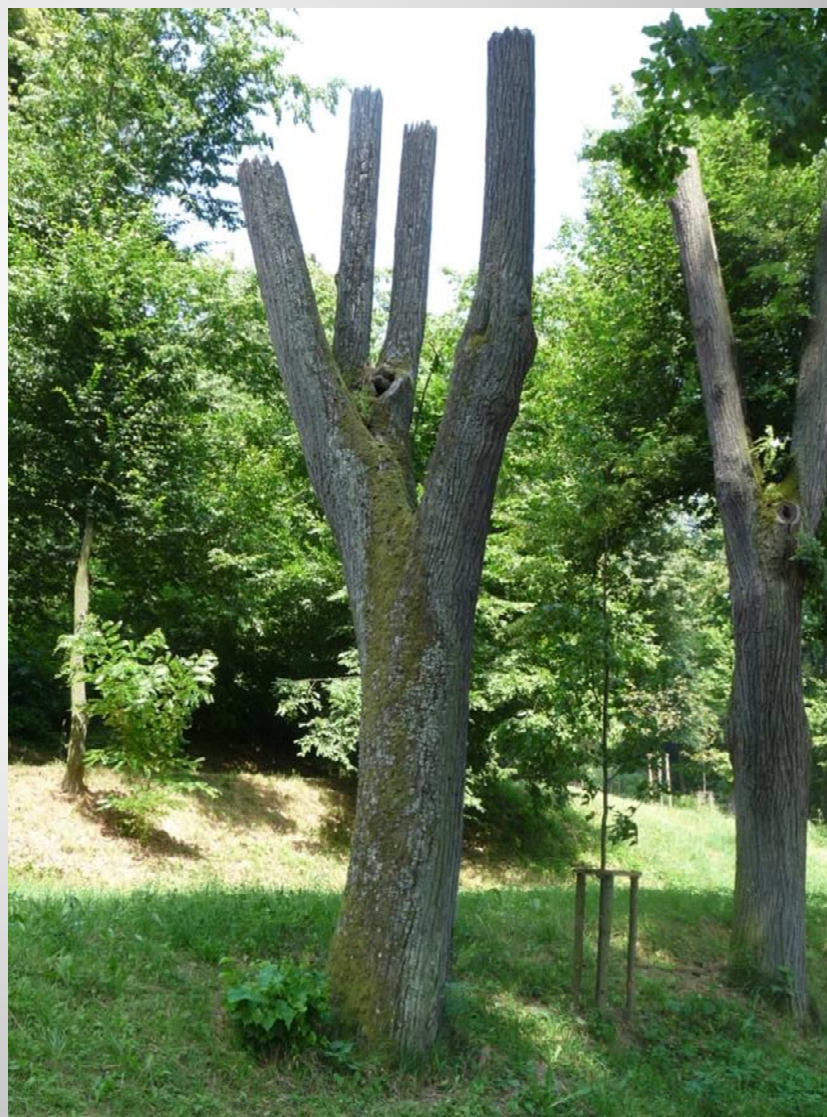
(4) Havarijní stav – oznámení 15 dní po

Orgány ochrany přírody

- **Česká inspekce životního prostředí** – dozírá jak jsou orgány veřejné správy , právníckými a fyzickými osobami dodržována ustanovení týkající se ochrany přírody a krajiny.
  - Inspekce ukládá právníckým a fyzickým osobám **pokuty**
  - **Státní fond životního prostředí** – zákon 388/1991 – vyhodnocování žádostí, přidělování financí, kontrola
- **Agentura ochrany a přírody krajiny** – složka státu zřízená MŽP – správa CHKO, monitoring, vývoj....

Praxe

- Poškození dřeviny

Praxe

- Poškození dřeviny?

Praxe

- Poškození dřeviny?

Praxe

- Kdo je zodpovědný?

Děkuji za pozornost

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a Státním rozpočtem ČR InoBio – CZ.1.07/2.2.00/28.0018